

Конспект за изпит

№	Въпрос
1	Понятие за гражданско право. Частно, публично, гражданско право. Дуализъм и монизъм на частното право. Потребителско право. Съпоставка на гражданското с търговското, трудовото, международното частно и гражданскопроцесуалното право.
2	Система на гражданското право. Обща част на гражданското право - предмет и система
3	Основни принципи на гражданското право. Развитие и кодификация на българското гражданско право.
4.	Обективно гражданско право. Източници на гражданското право - понятие, видове. Първични и вторични нормативни източници. Нормативни актове, правни и търговски обичаи. Решения на Конституционния съд и на административните съдилища, отменящи подзаконовни нормативни актове.
5	Международни и наддържавни източници на частното право. Регламенти и директиви на ЕС.
6	Съдебна практика, решения по чл. 290 ГПК, общи тълкувателни актове на ВКС и ВАС. Значение на правилата на морала за гражданското право. Доктрината и справедливостта.
7	Видове гражданскоправни норми.
8	Действие на гражданскоправните норми по време. Обратно действие, действие спрямо заварени правоотношения, преживяване на гражданския закон. Преустановяване действието на гражданския закон. Действие по място и спрямо лицата.
9	Тълкуване на гражданския закон - понятие, правна уредба. Предмет и цел на тълкуването. Тълкувателни теории.
10	Видове тълкуване на гражданския закон.
11	Нисша и висша критика на гражданския закон. Прилагане на гражданскоправните норми. Субсидиарно правоприлагане.
12	Празнини в гражданското право и способности за преодоляването им. Аналогия на закона и на правото,
13	Субсидиарно правоприлагане. Правоприлагане по аналогия, по аргумент от противното и за по-силното основание.
14	Гражданско правоотношение – понятие, обща характеристика, видове.
15	Субективното гражданско право - теории за същността му, понятие, значението на интереса.
16	Притезанието, претенцията и правото на иск
17	Видове субективни права. Възражение

18	Преобразуващи субективни права.
19	Правно задължение. Видове правни задължения.
20	Упражняване на субективни права и изпълнение на правни задължения. Погасяване на правни задължения. Отказ от субективни права. Колизия при упражняването. Конкуренция на притезания. Граници на упражняването. Злоупотреба с право.
21	Промяна на субектите на гражданското правоотношение.- Обезпечаване на гражданските субективни права.
22	Доказване на фактите от значение за субективните граждански права. Видове документи в гражданското право.
23	Видове защита на субективните граждански права. Специалната правна защита на потребителите
24	Субекти на гражданското право - понятие и видове. Правоспособност на физическите лица - понятие, начало и край, съдържание, същност. Ограничаване на правоспособността.
25	Дееспособност на физическите лица - понятие и степени.
26	Поставяне под запрещение - ред и правно действие. Настойничество и попечителство. Прекратяване на запрещението.
27	Правна индивидуализация на физическите лица.
28	Актове за гражданско състояние - понятие и видове. Съставяне на актове въз основа на съдебно решение. Отбелязвания. Правно действие на актовете за гражданско състояние.
29	Безвестно отсъствие и обявяване на смърт
30	Юридически лица - понятие, историческо развитие, теории за същността им. Видове юридически лица.
31	Системи за възникване на юридическите лица. Преобразуване - форми.
32	Прекратяване, ликвидация, несъстоятелност, заличаване на юридическите лица
33	Правоспособност и органи на юридическите лица
34	Държавата като субект на гражданското право. Гражданскоправен режим на учрежденията
35	Гражданскоправен режим на общините. Отговорност на държавата и общините за вреди, причинени от техни органи.
36	Търговски дружества – понятие и видове. Кооперации

37	Юридически лица със специална правосубектност – правен режим
38	Жилищностроителна кооперация - понятие, възникване, членство. Органи. Контрол за законосъобразност на актовете на органите й. Отговорност на кооператорите.
39	Юридически лица с нестопанска цел – понятие и видове.
40	Сдружения - понятие, възникване, членство, органи, прекратяване.
41	Фондации. Политически партии и движения. Други ЮЛНЦ.
42	Юридически лица с нестопанска цел за общественополезна дейност.
43	Обекти на гражданските правоотношения – понятие и видове. Вещи, доходи и плодове.
44	Ценни книги, пари и нематериални блага.
45	Имущество – понятие, съдържание, правно положение. Несеквестрируемост при принудително изпълнение
46	Юридически факти на гражданското право – понятие и видове. Видове източници на гражданските правоотношения.
47	Фактически състави – понятие и видове. Смесени гражданскоправни фактически състави
48	Придобиване и изгубване на права. Правоприемство - видове, правно значение. Приемство в задълженията – способности. Изменение, изгубване, прекратяване, отказ от права.
49	Правна сделка - произход и сравнителноправна уредба. Понятие. Съпоставяне и отграничаване от юридическите постъпки и други правомерни юридически факти.
50	Видове сделки : едностранни, двустранни, многостранни; между живи и с оглед на смърт; предоставящи имотна облага; възмездни и безвъзмездни; сделки на управление и на разпореждане; каузални и абстрактни; консенсуални и реални; главни и зависими; основни и допълнителни; фидуциарни и симулативни.
51	Сключване на сделките. Значение на мълчанието и конклюдентните действия. Разрешение и одобрение на сделката. Сключване на договори на борса и електронен път по електронен път. Сключване на договори при общи условия. Типови договори, бланки и образци. Сключване на административни договори и договори от разстояние.
52	Форма на сделките - понятие и видове. Видове форми за действителност на сделките. Форма за противопоставимост. Процесуалноправно значение на формата.
53	Съдържание на сделката - видове и начини за определянето му. Тълкуване на сделките.
54	Сделки, сключени под условие, срок и тежест.
55	Недействителност на сделките - правна уредба, понятие и видове. Частична недействителност, всяка недействителност. Относителна недействителност (непротивопоставимост) на сделките.

56	Недействителност на едностранни сделки и на решения на органи на ЮЛ.
57	Нищожни сделки поради противоречие със закона и с добрите нрави. Заобикаляне на закона. <u>Сделки върху неоткрито наследство.</u>
58	Нищожни сделки поради неосъществен фактически състав
59	Привидни и прикрити сделки. Видове симулация. Подставено лице.
60	Унищожяеми сделки поради недееспособност, грешка и измама.
61	Унищожяеми сделки поради заплашване и по чл.31 от ЗЗД. Крайната нужда като основание за недействителност.
62	Видове съдебен контрол за действителност и за законосъобразност. Извънсъдебно предявяване на недействителността. Предявяване на недействителността и други способи за прекратяване на договора. Потвърждаване. Конверсия.
63	Имуществени последици от недействителните сделки между страните и спрямо трети лица.
64	Представителство - необходимост, понятие. Представително правоотношение. Отграничения. Представителството в гражданското и в търговското право.
65	Приложно поле на представителството. Възникване и прекратяване на представителната власт.
66	Видове представителство. Договаряне сам със себе си. Органно представителство на юридически лица. Договаряне във вреда на представлявания.
67	Упълномощаване - понятие, сключване, форма, правно действие. Видове. Прекратяване. Преупълномощаване.
68	Действие от чуждо име без представителна власт - последици. Потвърждаване и последици.
69	Косвено представителство. Защита на представлявания.
70	Правно значение на сроковете в частното право. Видове срокове и тяхното действие - давностни, преклузивни, рекламационни, гаранционни срокове, срочни права.
71	Погасителна давност - понятие, функции, приложно поле. Погасителна и придобивна давност.
72	Видове давностни срокове и критерии за разграничаване. Конкуренция на давностни срокове.
73	Начало на давностния срок. Броене и край на давностния срок. Погасителна давност при правоприемство.
74	Спиране на давностните срокове – основания и действие.
75	Прекъсване на давностните срокове - основания и действие. Прилагане на погасителната давност
76	Погасяване по давност и други способи за прекратяване на гражданското правоотношение.

Библиография

Основна:

- Фаденхехт, Й. Българско гражданско право, Т. I, Обща част, Отдел I: обективно право, С. 1929 г.
- Диков, Л. Курс по българско гражданско право, Т.1, Обща част, С. 1940 г.
- Василев, Л. Гражданско право на НРБ.Обща част, С., 1956 г.
- Таджер, В. Гражданско право на НРБ,Обща част, Дял I, С.1972, Дял II, С.1973,
- Стефанов, Г. Гражданско право, Обща част, С., 1995 г.
- Павлова, М. Гражданско право -Обща част, 2 допълнено изд., С. 2002 г.
- Карбоние, Ж. Гражданско право. Въведение, С. 1999 г.
- Русчев, И. Нормативните актове – източник на частното право, С. Албатрос, 2008.
- Русчев, И., Притезателното субективно право. Претенцията, притезанието и правото на иск. – В: Сборник в памет на проф. Живко Сталев, С., 2009
- Ташев, Р. Обща теория на правото. Основни правни понятия, Четвърто изд., С., 2010,
- Ташев, Р. Теория на тълкуването, 2 изд. С. 2007
- Ганев, В. Обща теория на правото, т.1 и 2, С.1992
- Торбов, Ц. История и теория на правото, С. 1992 г.
- Герджиков, О. Гражданско право - обща част. Казуси, тестове, схеми и др., С., 1983 г.
- Христофоров, В. Гражданско и търговско право на капиталистическите държави, С. 1979 г.

Допълнителна:

- Голева, П./ Каменова, Цв./ Стойчев, Кр., Юридически лица с нестопанска цел. Правен режим. Институт за правни науки към БАН, С., 2003 г.
- Цончев, Кр., Симулацията в гражданското право, С., 1974 г.
- Диков, Л., Институтът на подставеното лице в гражданското и търговското право. С. 2007 г.
- Йосифова, Т., Мнимо представителство, С., 2005
- Малчев, М., Унищожаемост на гражданскоправните сделки, С., 2010 г.
- Конов, Т., За абстрактните сделки и каузата на договорите. – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
- Конов, Т., Недействителност на сделка по чл. 40 ЗЗД. - – В Сб.. Конов, Т., Подбрани съчинения, С., 2010 г.
- Матеева, Е. Договорното представителство в нотариалното производство, С. Феня, 2007.
- Таков, Кр., Как се решава частноправен казус, С., 2007
- Таков, Кр., Доброволно представителство, 2-ро изд. С., 2008 г.
- Литературата, посочена към съответните теми в помагалото на Тасев, С., и Марков, М., Гражданско право. Обща част. Modus Studendi, 5-то изд., С. 2010

2021 г.

Съставил: проф. дюн Е. Матеева